

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi J. S.-K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.
I ACa [...],

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 17 grudnia 2025 r.,

oddala skargę.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. Skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki datowaną na 21 lipca 2025 r. J. S.-K. (dalej także: „Skarżąca”), zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. I ACa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. wydanie prowadzącemu postępowanie w niniejszej sprawie Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach Wydziałowi I Cywilnemu zalecenia rozpoznania jej bez zbędnej zwłoki

3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kwoty 10.000,00 zł

Uzasadniając wniesioną skargę Skarżąca wskazała, że postępowanie w sprawie o sygn. I ACa [...] trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych sprawy.

I.2. W odpowiedzi na skargę na przewlekłość postępowania datowanej na 6 października 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

II.

II.1. 31 października 2022 r. do Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej wpłynął pozew Skarżącej przeciwko S. B. P. S.A. z siedzibą w W.(dalej także: „Pozwany”). Sprawa została zarejestrowana pod sygn. I C [...].

II.2. 28 marca 2023 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wydał wyrok w sprawie o sygn. I C [...].

II.3. 10 maja 2023 r. do Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej wpłynęła apelacja Pozwanego, w której domagano się m.in. przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego i rozpoznania sprawy na rozprawie.

II.4. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 30 maja 2023 r. 30 maja 2023 r. zarządzono zarejestrowanie sprawy w rep. ACa za numerem [...], zarejestrowanie sprawy w systemie SLPS, przedstawienie akt asystentowi sędziego celem nadania biegu apelacji. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta.

II.5. Postanowieniem z 31 sierpnia 2023 r. sprawdzono wartość przedmiotu zaskarżenia, którą ustalono na kwotę inną aniżeli wskazana w apelacji. Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie wezwania Pozwanego do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Pismo zawierające uzupełnienie braków wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2 października 2023 r. Następnie 10 października 2023 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi Skarżącej.

II.6. 26 października 2023 r. do Sądu Apelacyjnego w Katowicach wpłynęła odpowiedź na apelację.

II.7. 19 marca 2024 r. zarządzono skierowanie sprawy do ponownego losowania w narzędziu informatycznym SLPS wobec niemożności rozpoznania sprawy przez dotychczasowego sędziego referenta a następnie przedłożenie sprawy sędziemu sprawozdawcy celem podjęcia dalszych czynności. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego referenta.

II.8. 8 kwietnia 2024 r. zarządzono poinformowanie stron o składzie sądu wylosowanym do rozpoznania sprawy.

II.9. Pismem z 2 grudnia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach poinformował Sąd Najwyższy, że pismem z 27 listopada 2025 r. Powódka (Skarżąca) cofnęła pozew w całości ze zrzeczeniem się roszczenia oraz wniosła o umorzenie postępowania w sprawie, wobec zawarcia ugody z pozwanym.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi,

niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

III.2. W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa ETPC, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (zob. np. wyroki ETPC: z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w pierwszej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach

powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie *Donnadieu przeciwko Francji*, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie *Pretto i inni v. Włochy*; skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; z 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

III.3. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 30 maja 2023 r. Początkowo sąd sprawnie podejmował kolejne czynności nakierowane na nadanie apelacji prawidłowego biegu. Czynności te, obejmujące m.in. sprawdzenie apelacji pod kątem wymogów formalnych, wezwanie Pozwanego do uzupełnienia braków oraz doręczenie odpisu apelacji stronie przeciwnej zostały zakończone do 10 października 2023 r. 26 października 2023 r. do sądu wpłynęła odpowiedź na apelację Skarżącej. Od tego czasu formalnie nie było przeszkód do wyznaczenia terminu rozprawy, niemniej 19 marca 2024 r. zarządzono skierowanie sprawy do ponownego losowania w systemie SLPS ze względu na niemożność rozpoznania sprawy przez dotychczasowego sędziego referenta.

Mając na względzie czas trwania postępowania apelacyjnego oraz przedstawiony wyżej opis czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Katowicach należy stwierdzić, że czynności te podejmowane są w racjonalnych terminach, uzasadnionych koniecznością rozpoznawania spraw według kolejności wpływu. Nie bez znaczenia jest przy tym, że strony postępowania same wpływały na czas trwania postępowania poprzez nienależytą staranność w zakresie wymogów formalnych apelacji, co tamowało przebieg postępowania. Jednocześnie nie sposób wymagać od sądu, że czynności w sprawie będą podejmowane natychmiast tym bardziej w sytuacji gdy w apelacji zawarty jest wniosek o rozpoznanie sprawy na rozprawie i przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego. Postępowanie powinno być bowiem nie tylko szybkie ale i rzetelne. Sąd Najwyższy zauważa nadto, że postępowanie na dzień wpływu skargi do Sądu Apelacyjnego w Katowicach, postępowanie trwało łącznie 2 lata i 8 miesięcy. Uwzględniając łączny czas trwania postępowania w obu instancjach nie można zatem uznać, że trwa ono nadmiernie długo wedle standardów

orzecznictwa międzynarodowego przywołanego w pkt III.2. niniejszego uzasadnienia.

Mając na względzie powyższe, nie można uznać, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie doszło do długotrwałej nieuzasadnionej bezczynności sądu. Ponadto Skarżąca, nie czekając na zakończenie postępowania przed sądem drugiej instancji, pismem, które wpłynęło do Sądu Apelacyjnego 1 grudnia 2025 r. zrzekła się roszczenia oraz wniosła o umorzenie postępowania.

III.4. Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

sk

[a.ł]